

Las Squadras

Informaziuns generalas e messadi tier la radunonza communal dils 19 da zercladur 2018

Messadi per la radunonza communal dils 19-06-2018

Messadi per la radunonza communal dils 19-06-2018 allas 20.00 uras a Sumvitg

La suprastonza communal suttametta a Vus las suandontas fatschentas:

1. Avertura e beinvegni
2. Elecziun da 2 dumbravuschs
3. Approbaziun dil protocol dalla davosa radunonza communal dils 24-04-2018
4. Rendaquen 2017
5. Rapport dils revisurs ed approbaziun dil quen annual 2017
6. Tractaziun ed approbaziun dil project per megliurar il plaz da rimnada e curdem verd a Rabius/Igriu e concessiun dil credit brut da 90'000 francs
7. Orientaziuns
8. Varia

Tractanda 3: Protocol

Il protocol dalla radunonza communal dils 24-04-2018 ei staus exponius public e disponibels sin la pagina d'internet naven dils 11-05-2018 duront 30 dis. Il protocol sa vegnir abbonaus. Ils cuosts da porto da frs. 2.50 per protocol vegnan tschentai a quen als abbonents.

Tractanda 4: Rendaquen 2017

Il rapport da gestiun e quen 2017 ch'ei vegnius repartius a mintga casada dat sclariment en detagl sur dil quen communal 2017. Plinavon cuntegn el las ulteriuras informaziuns usitadas.

Ord quei motiv vegn quella tractanda buca presentada specialmein en LAS SQUADRAS.

A caschun dalla radunonza communal vegnan il canzlist communal ed il president communal plinavon a dar sclariment detagliu sur dil quen communal 2017.

Tractanda 5: Rapport dils revisurs ed approbaziun dil quen annual 2017

La cumissiun da quen e gestiun sut il presidi da *Claudio Cajacob* ha controllau ed examinau il quen communal. Sin fundament d'art. 49 dalla constituziun communal succeda la controlla aritmetica dil quen communal entras in biro fiduziar. Quell'incumbensa ei vegnida exequida dil biro fiduziar *Cathomas + Cabernard SA* da Glion. *Marcus Holderegger* e *Roman Holderegger* dil biro *Cathomas + Cabernard SA* han fatg la revisiun dil quen e dalla contabilitad en collaboraziun culla cumissiun da quen e gestiun. Ils rapports detagliai dalla cumissiun da quen e gestiun sco era quel dil biro fiduziar ein d'anflar el rapport da gestiun e quen 2017.

Proposta

Sin fundament dil resultat dalla revisiun propona la cumissiun da quen e gestiun alla radunonza communal:

- d'approbar il quen communal 2017 sco presentau a scret,
- da dar scarica alla suprastonza, als ulteriurs organs responsabels ed all'administraziun e d'admetter in cordial engraziament per lur engaschi en favur da nosa vischnaunca.

Departament finanzas e taglias

Tractanda 6: Tractaziun ed approbaziun dil project per megliurar il plaz da rimnada e curdem verd a Rabius/Igriu e concessiun dil credit brut da 90'000 francs

Gia dapi plirs onns ei la suprastonza communal malcuntenuta cun la situaziun dalla deponia da curdem verd ad Igriu. Quei muort ils pultauens cun ghela dil pastg e la buglia ch'ei dat entras il scargar e cargar il rufid. Ils davos onns ei la suprastonza communal adina puspei sefatschentada cun il plaz da rimnada e cun igl incurir ina sligiaziun cuntenteivla en caussa. Ord differentas raschuns ei quei project adina puspei vegnius refretgts. Mo uss ei la situaziun avanzada a tala moda ch'ins sto far guotas cun tgau. Cun scriver dils 18 da december 2017 han igl uffeci per catscha e pesca, igl uffeci per la natira ed igl ambient, igl uffeci per la segirezia da victualias e per la sanadad d'animals ed igl uffeci d'agricultura e geoinformaziun informau davart il scamond da perver las selvaschinas ed igl allontanament dallas piazzas da perver

illegalas. Il scamond ei reglaus ella lescha cantunala da catscha. Las vischnauncas ein en quei connex obligadas da prender las mesiras necessarias per impedir la pavlada dallas selvaschinas. Naven dalla sesiun d'unviern 2018/2019 vegnan proprietaris da deponias ch'ei aviartas per las selvaschinas annunziadas alla Procura publica.

Igl 1. da matg 2017 ein quellas determinaziuns idas en vigur. Quella lescha vala per tuttas convischinas e convischins e naturalmein era per la vischnaunca. Tgei munta quella lescha per nus tuts? La lescha pretenda che tut ils curdem verd che vegnan rimnai ni cumpostai - seigi quei sin in cumpost privat ni communal - vegnien serrai giu, e quei segir e ferm per che la selvaschina possi buca vidlunder e sefetschi buca mal. Per la vischnaunca vul quei dir dad ereger ina seiv da minimum 2.50 m altezia entuorn il plaz da rimnar curdem verd cun ina purteglia ch'ins sa serrar ad Igniu. En quei connex sa era gest vegnir sligliau la problematica dil turissem da curdem verd ch'ei carschius massivamein ils onns vargai.

plaz da rimnada e curdem verd

Pliras variantas ein vegnidas ponderadas ed ord differentas raschuns puspei vegnidas schadas curdar. Mo ussa spera la suprastanza communal da haver la varianta optimala per nosa vischnaunca sin meisa. Ei setracta da duas boxas - ina per pastget ed ina per caglias - cun ina mesira totala da 10 m ladezia sin 10 m lunghezia e 2.50 m altezia. Il plantschiu dallas boxas vegn construius cun ina platta da betun che ha ina pendenza anavos per che las auas vegnien tratgas giu. Las preits vegnan construidas cun petgas da fier aschi numnai "H Träger" da 240 e cun buoras da larisch. Per serrar las boxas vegnan duas geinas cun in'altezia da 2.50 m montadas. Cun quellas mesiras minimalas sa la vischnaunca ademplir la lescha surordinada dil cantun Grischun e sligiar ils problems cun la deponia verda. La deponia ei aviarta naven dall'entschatta avrel tochen miez november. Il temps definitiv d'avertura dependa dalla situaziun da neiv.

Cuosts

Ils cuosts per il project ein calculai cun 90'000 francs. Damai che la suprastanza communal ei vegnida orientada davart las directivas per suentar l'elaboraziun dil preventiv per igl onn 2018 ein las expensas per quest project buca vegnidas risguardadas el preventiv. Damai che questa expensa extraordinaria survarga 70'000 francs sto la radunonza communal tenor art. 40 dalla constituziun communal decider davart il project.

deponia ad Igniu

Uras d'avertura

La piazza da rimnada da curdem verd ei aviarta treis gadas ad jamna.

Las uras d'avertura ein:

mardis:	17.00 - 20.00 uras
gievgia:	17.00 - 20.00 uras
sonda:	09.00 - 12.00 uras

La piazza da rimnada ei aviarta sco sura menziunau, denton buca surveglada. Cun scrivers e maletgs vid las preits vul ins far attents ils convischins tgei che astga vegnir rimnau ed en tgei boxa che quei sto vegnir deponiu. Ina tabla duei far attents che quella deponia da curdem verd ei mo per ils convischins e las convischinas dalla vischnaunca da Sumvitg. Per il mument lein nus desister da survegljar il plazzal da rimnada ed appellar als convischins da setener vid las directivas. En cass cuntrari ston ins survegljar il plazzal da rimnada e gliez muntass era ina reduziun dallas uras d'avertura.

La suprastanza communal spera per la capientscha da convischinas e convischins per las mesiras previdas e per las uras d'avertura pil plaz da rimnar curdem verd.

Proposta

La suprastanza communal propona alla radunonza communal d'approbar il project per megliurar il plaz da rimnada e curdem verd a Rabius/Igniu e da conceder il credit brut da 90'000 francs.

Departament ambient

Informaziuns cuortas

Informaziuns pertuccont vias d'ual

Naven d'uonn exequescha in'interpresa specialisada ina cumpart dallas controllas sin las vias cun scamond da carrar. La carta da legitimaziun ei da deponer veseivlamein davos la finiastra digl auto naven dil mument che vegn carrau sin ina via cun signalisaziun „scamond da carrar per tut traffic“. Igl ei scumandau da copiar las cartas da legitimaziun. Scadina lubientscha vala mintgamai mo per ina via. Las cartas da legitimaziun dil di san vegnir retratgas en suandonts loghens:

- Administraziun communal, Sumvitg
- Casa Sogn Giusep, Cumpadials
- Volg, Sumvitg
- Ustria dalla Staziun, Sumvitg
- Ustria Cruna, Sumvitg
- Hotel Greina, Rabiuis
- Volg, Rabiuis
- Ustria Placi Pign, Surrein
- Volg, Surrein
- Ustria Val, Surrein/Val
- Destillaria Candinas, Surrein
- Ustria Miraval, Sogn Benedetg
- Werner Tuor, Sumvitg/Plaun da Crusch
- Corina Bass, Sumvitg/Clavadi

Il surdiever dalla lubientscha sa haver per consequenza la privaziun permanenta ni temporara dalla carta da legitimaziun. Bugen stat l'administraziun communal a disposiziun per damondas concernent il reglament da traffic. La suprastanza communal supplichescha da setener vid il reglament da traffic communal.

Departament segirtad publica

Elecziuns dil Cussegl grond e dalla Regenza

Il 10 da zercladur 2018 ei il di d'elecziun pils deputai dil Cussegl grond e per la Regenza grischuna. Il cumin dalla Cadi elegia 4 deputai pil Cussegl grond e 4 suppleants da deputau.

Da nossa vischnaunca sepresentan dus candidats per las elecziuns.

Diego Deplazes da Rabiuis candidescha sco deputau per la PCD. El ei engaschus actualmein sco meinafatschenta dalla PUN-TREIS Center da sanadad a Mustér. En sia veta professionala ei Diego Deplazes staus activs sil sector da pedagogia e quei sco scolast, denter auter ella vischnaunca da Sumvitg e silsunter sil sector social sco menader dalla Curatella professionala dalla Surselva. Diego Deplazes s'engascha per bunas purschidas sil sector da sanadad e formaziun e quei cun promover structuradas che possibiliteschan ina collaboraziun persistenta ella regiun. El vul s'engaschar sin palancau cantunal per bunas cundiziuns da rama.

Per mantener l'attractivitat da nossa regiun eis ei indispensabel da haver denter auter bunas purschidas sil sector da sanadad e formaziun.

Fabian Collenberg da Sumvitg candidescha sco suppleant da deputau per la PCD. El ei engaschus sco canzlist communal dapi la terminaziun dil studi d'economia da menaschi alla scola aulta per tecnica ed economia htw a Cuera. Dapi il settember 2017 frequenta il Fabian parzialmein il studi da master «New Business» alla htw a Cuera. Fabian Collenberg s'engascha per pliras uniuns en suprastanza. Denter auter ei el en suprastanza dall'uniun Lag Salischinas, dall'uniun da cultura e sport Cumpadials e dalla cumpignia da mats Sumvitg/Cumpadials. Pli- navon ei el president dalla PCD giuvna dil cantun Grischun. Sco suppleant da deputau ha el gia astgau prender part a sessiuns dil Cussegl grond el decuors dils davos quater onns. Entras siu engaschi sco canzlist communal ei el bein informaus davart ils basegns da nossas vischnauncas muntagnardas e ha consequentamein experientscha e savida bein adattada per il mandat da suppleant da deputau.

Mario Cavigelli ei gia dapi igl onn 2011 en la Regenza grischuna e candidescha per la davosa perioda d'uffeci per la PCD. En sias empremas duas periodas d'uffeci ha el sco cau dil departament da construcziun, traffic e selvicultura prestau excellenta lavur. El ha promoviu grondamein la realisaziun dall'infrastructura dallas vias en nies cantun e cheutras era procurau per lavur ed occupaziun per nossa populaziun. Sco minister d'energia e president dalla conferenza dils cantuns da muntogna defenda el vehementamein la forza hidraulica e batta per il manteniment dils tscheins d'aua ch'ei d'immensa muntada per nossas vischnauncas muntagnardas. La Surselva ei dependenta d'exponents politics ch'enconuschan nos basegns e stattan en per tals. Perquei mereta Mario Cavigelli, igl actual president dalla regenza grischuna, ina honorifica reelecziun.

Marcus Caduff candidescha da niev per in sez en la Regenza grischuna. Marcus Caduff representa dapi igl onn 2006 il cumin dalla Lumnezia el Cussegl grond ed ei actualmein schef da fracziun dalla PCD. Sco president da Surselva Turissem e directur dil Spital Regional Surselva enconuscha el las branschas principalas e las sfidas dalla Surselva e sias vischnauncas. Il 10 davos onns ei nossa tiara vegnida inundada da differentas leschas che fan oravontut allas vischnauncas muntagnardas gronds fastedis ed impedeschan in svilup basigneivel. Per che quellas prescripziuns vegnien buca interpretadas memia stretg eis ei impurtont da haver en nies cantun representants ch'enconuschan la periferia e las regiuns. Suenten 20 onns astga la Surselva puspei haver in representant en la Regenza. Las schanzas da contonscher quella finamira uonn ein grondas. Nus stuein denton ir stedi all'urna ed eleger ils candidats che s'engaschan per nossa biala Surselva. Marcus Caduff ei in tal!

Suprastanza communal

Project Salischinas

La nova Uniun Lag Salischinas che dumbra varga 600 commembers vul promover en la vischnaunca Sumvitg, el territori da Salischinas la realisaziun d'in lag da far bogn, in lag da pescar ed ina tratga da pèschs. Ei setracta d'in grond project cun effects sil turissem da stad e consequentamein era sin l'economia en la regiun e lunsch surora.

Il plan d'ereger in lag da far bogn a Salischinas ei gia dapi decenni els tgaus d'entgins promoturs a Sumvitg. Enteifer biars discuors il davos temps ei il project vegnius augmentaus cun l'idea d'in lag da pesca e d'ina tratga da pèschs. La gronda interessenza tier il pievel per il project ei semussada suenter la fundaziun dall'uniun ed ei cheutras pils promoturs in'obligaziun d'interprender tut per che la realisaziun vegni pusseivla.

Il plan cumpeglia treis acts:

- Lag da far bogn, lag da pesca e tratga da pèschs
- Dismessa deponias veglias
- Revitalisaziun dil Rein el medem perimeter

Las finamiras ein claras:

- Promover il turissem da stad
- Generar plazzas da lavur
- Augmentar l'attractivitat en la regiun
- Retener la depopulaziun
- Augmentar valurs immobilieras
- Generar valurs persistentas

lag dil Giachen a Salischinas

Il svilup dalla societad pretenda oz adina dapli pusseivladads da sedivertir. Da l'autra vart ein purschidas cun cuntegn «biala cuntrada, natira buca disturbada, bun'aria, aua, giug e divertiment mo era pusseivladads per aventuras da famiglias» pir che zacu dumandadas.

Salischinas porscha bunas pusseivladads per realisar e contonscher las finamiras tschentadas. Naturalmein ei aschia in'intenziun da quella dimensiun accumpignada cun gronds obstachels che pretendan sligiazions e rispostas valeivlas. Ils temas planisaziun dil territori, agricultura, natira ed ambient sco era la finanziaziun drovan bia creativitat mo era decisiuns curaschusas dils responsabels en uffecis ni politica. Sin la via tier l'execuziun spetgan pia aunc bia lavur e fastedis. Curascha e bia energia san denton esser buns mieds per contonscher las finamiras.

Dacuort han la suprastonza e la radunonza generala dall'uniun astgau prender enconuschientscha dils resultats provisoris dallas perscrutaziuns en connex cun la fauna e flora e l'aua sutterrana. Quels resultats muossan negins criteris ch'impedessan la reali-

saziun. Ils cuosts dallas examinaziuns ha igl uffeci cantunal per natira ed ambient surpriu. Quei damai ch'els planiseschan la revitalisaziun dil Rein el medem perimeter e basegnan aschia las medemas datas da basa sco nus.

Cunquei ei igl emprend success tier quei project contonschius e lubescha da continuar cun las proximas lavurs. Ei suonda ussa la concretisaziun dils plans. La localisaziun exacta dils objects - lags e lur sort (aua sutterrana ni aua da surfatscha) e la tratga da pèschs - sto vegnir fixada definitiv. Midadas da zonas e sligiazions per l'agricultura stattan el focus che suonda lu.

visualisaziun dil project Salischinas

In plan approximativ savess veser ora sco suonda:

- 2018: definiziun dil project cun localisaziun dils treis objects
- 2019: sligiazions per l'agricultura
project concretisau per la damonda da principi als uffecis cantunals
emprems sforzs per anflar ed animar investurs
- 2020: project da baghegiar
- 2021: tuttas lubientschas
- 2022: entschatta da baghegiar
- 2023: avertura

L'emprema damonda principala ei schebein l'idea ei realisabla. Ei quella risposta positiva eis ei da procurar pils daners d'investiziun. Per ils responsabels eis ei clar che la finanziaziun dil lag sto succeder aschia ch'ei resta negins deivets pil menaschi. La tratga da pèschs ed il lag da pesca denton ston naturalmein purtar se-sez. En quei senn vegn ei a dar cun aulta segirtad duas societads da menaschi.

En num dalla suprastonza admittel jeu in cordial engraziel fetg per tut agid en favur dalla realisaziun da quei project. Naturalmein envidel jeu era en in e scadin ch'ei aunc buca commember da far part da nossa uniun. In grond diember da commembers gida nus da demonstrar il basegn d'ina tala purschida e dat perdetga dil sustegn tier la populaziun per nies intent. Ulteriuras informaziuns davart il project ein disponiblas sin la pagina d'internet www.lagsalischinas.ch. Sin questa pagina eis ei plinavon pusseivel d'annunziar il commembradi.

Per l'Uniun Lag Salischinas, Il president
Rino Caduff

Editura

Vischnaunca Sumvitg, Via Quadras Su 10, 7175 Sumvitg
telefon: 081 920 25 00, fax: 081 920 25 08,
e-mail: info@sumvitg.ch